

**Kulturförvaltningen
Stadsarkivet**Dnr KUL 2026/73
Dnr SSA 2026/1282**Handläggare**
Kulturförvaltningen
Moa Almerud
Telefon: 08-508 319 13**Till**
Kulturnämnden
2026-03-24Stadsarkivet
Johanna Törnros
Telefon: 08-508 28 409

Handlingsplan för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2030, KS 2025/1335.

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningarnas förslag till beslut

1. Kulturnämnden överlämnar kulturförvaltningens och Stadsarkivets tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har bett kulturnämnden att yttra sig över en remiss av Handlingsplan för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2030.

Handlingsplanen syftar till att stärka stadens arbete med barnets rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen konkretiserar stadens arbete i enlighet med barnkonventionen och utgår från de tre fokusområdena i Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet):

- Kunskap och information
- Velfärd och service
- Delaktighet och inflytande

Kulturförvaltningen ställer sig bakom handlingsplanens fokusområden och mål. De förflyttningar som identifieras i handlingsplanen är relevanta och ligger i linje med förvaltningens uppdrag.

Kulturförvaltningen ser att vissa formuleringar i handlingsplanen med fördel kan ses över innan publicering för att säkerställa att ett barnrättsperspektiv genomsyrar texten.

MR-programmet med tillhörande sex handlingsplaner innehåller sammantaget många olika perspektiv som ska integreras i det ordinarie arbetet på stadens förvaltningar och bolag. För att lyckas är det viktigt med samverkan och samordning inom staden. Kulturförvaltningen ser att det kan behövas gemensamma stödmaterial i genomförandet.

Kulturnämnden pekas ut som särskild ansvarig nämnd för mål under samtliga fokusområden. Kulturförvaltningen ställer sig bakom dessa mål, men lyfter ett antal synpunkter och förslag som konkretiserar och ger en kontext till målen utifrån förvaltningens ansvarsområden.

Stadsarkivet betonar att förvaltningen ska fortsätta att synliggöra grupper som varit underrepresenterade genom historien, lyfta fram barnrättsperspektivet i skolmaterial och publika program och öka kunskapen om barns villkor och rättigheter genom att bidra med det historiska perspektivet.

Ärendet

Kommunstyrelsen har bett kulturnämnden att yttra sig över en remiss av Handlingsplan för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad 2030.

Handlingsplanen syftar till att stärka stadens arbete med barnets rättigheter och riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplanen är en av totalt sex handlingsplaner som ingår i Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet). Handlingsplanen för barns rättigheter konkretiserar stadens arbete i enlighet med barnkonventionen och utgår från MR-programmets tre fokusområden:

- Kunskap och information
- Velfärd och service
- Delaktighet och inflytande

Till varje fokusområde hör ett antal mål uppdelade i effektmål och resultatmål. Handlingsplanens övergripande mål är: *Staden säkerställer alla barns rättigheter och inflytande genom att motverka diskriminering och främja jämlika levnadsvillkor.*

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av kulturstrategiska staben på kulturförvaltningen tillsammans med Stadsarkivet. Kulturskolan samt Stockholms stadsbibliotek har deltagit i beredningen av ärendet.

Kulturförvaltningens synpunkter och förslag

Kulturförvaltningen ställer sig bakom handlingsplanens fokusområden och mål. De förflyttningar som identifieras i handlingsplanen är relevanta och ligger i linje med förvaltningens uppdrag och mål.

Kulturförvaltningen ser att vissa formuleringar i handlingsplanen med fördel kan ses över innan publicering för att säkerställa att ett barnrättsperspektiv genomsyrar texten. Det gäller, exempelvis, det näst sista stycket på sida 18. Kulturförvaltningen anser här att formuleringen borde vara att barn har rätt till vuxnas stöd, snarare än att de som grupp i samhället saknar kunskap. Många gånger är det i stället vi vuxna som saknar kunskap om barns situation och behov i de beslut som vi fattar.

MR-programmet med tillhörande sex handlingsplaner innehåller sammantaget många olika perspektiv som ska integreras i det ordinarie arbetet på stadens förvaltningar och bolag. För att lyckas är det viktigt med samverkan och samordning av exempelvis kunskapshöjande insatser, informationsinsatser, former för dialog och inflytande och framtagande av relevant statistik och andra underlag som kan ligga till grund för analyser. Staden behöver samverka kring gemensamma metoder och arbetssätt för att arbeta intersektionellt med de olika perspektiv som omfattas av MR-programmet. Kulturförvaltningen ser att det kan finnas behov av stödmateriell liknande det som följde med det tidigare programmet för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad, som antogs av kommunfullmäktige 2017. Det stödmaterialet har varit mycket uppskattat och användbart för att integrera ett barnrättsperspektiv i kulturförvaltningens verksamhet.

Utöver dessa övergripande synpunkter har kulturförvaltningen ett antal synpunkter och medskick gällande de mål där kulturnämnden lyfts fram som särskilt ansvarig nämnd. Kulturförvaltningen ställer sig bakom målen, men vill här konkretisera och sätta dem i en kontext utifrån förvaltningens ansvarsområden.

Kunskap och information

Mål 2 gör gällande att *verksamheter som riktar sig till barn ska informera barn om deras rättigheter och erbjuda målgruppsanpassad information om sin verksamhet.*

Kulturnämnden är en av de nämnder som är särskilt ansvarig.

Kulturförvaltningen ser positivt på målet men anser att det faktum att målet är tvådelat gör det otydligt. Att erbjuda målgruppsanpassad information om verksamheten och att informera

barn om deras rättigheter är delvis olika saker. Målet om att informera barn om deras rättigheter är brett formulerat i handlingsplanen och det kan behövas ytterligare stöd och förtydliganden kring hur olika verksamheter ska tolka detta mål och vad det kan innebära i det dagliga arbetet.

Kulturförvaltningens verksamheter arbetar redan idag med målgruppsanpassad information och kommunikation riktad till olika grupper av barn och unga. Detta är ett arbete som ständigt behöver vidareutvecklas. Kulturförvaltningen har positiva erfarenheter av att inkludera barn och unga i framtagandet av information och kommunikation för att förbättra träffsäkerheten. Ett exempel är att förvaltningen inkluderade unga i utformningen av en omfattande informationssatsning om stadens fritids- och ungdomsgårdar, med gott resultat. Ett annat exempel är att Kulturskolan har aktiverat deltagare som juniorkreatörer. Målet var att öka engagemanget för Kulturskolans sociala medier, samt att ge ungdomar erfarenhet att arbeta med konst, kultur och kommunikation under handledning och med en ekonomisk ersättning. Innehåll där Kulturskolan har involverat deltagare i skaparprocessen får oftast fler visningar och större engagemang än det innehåll som medarbetare skapat på egen hand.

När det gäller delen om att informera barn om deras rättigheter arbetar inte minst biblioteken löpande med att informera om barnkonventionen och med att ge medarbetarna kunskap om hur denna ska implementeras i den dagliga verksamheten. Det finns även information på bibliotek riktad till barn om var de kan vända sig för att få hjälp och stöd i olika frågor.

Välfärd och service

Mål 4 under fokusområdet välfärd och service är: *Staden erbjuder alla barn och unga likvärdig tillgång till kultur, idrott och fritid.*

Kulturförvaltningen tycker att det är positivt att värdet av kultur och en meningsfull fritid för barn och ungas liv och utveckling lyfts fram så tydligt i handlingsplanen. En meningsfull fritid bidrar positivt till psykisk hälsa, skolresultat och innebär skyddsfaktorer som sociala sammanhang och extra vuxna som förebild och stöd. En meningsfull fritid för stadens barn och unga är en av kulturförvaltningens huvuduppgifter och viktigaste prioritering. Kulturförvaltningen arbetar med detta utifrån ett flertal olika strategier och riktlinjer. Några exempel på dessa är kulturskoleplanen, biblioteksplanen, program för barns rätt till kultur och strategierna för fritids- och ungdomsgårdar respektive parklekar. Dessa styrdokument betonar alla vikten av att ge alla

barn och unga likvärdiga möjligheter att delta i kultur eller fritidsverksamheter.

Kulturförvaltningen delar bilden av att många barn redan idag är nöjda med sin fritid, men att det fortfarande finns grupper som inte är det. Barn och unga har olika behov och stadens verksamheter behöver vara lyhörda och erbjuda ett varierat utbud för att nå ut till alla. Enligt flera studier finns det olika faktorer som påverkar barn och ungas fritids- och kulturdeltagande. Det kan vara skillnader i tillgång till resurser, som pengar och tid samt i möjligheten att resa kollektivt till olika aktiviteter. Det finns skillnader mellan flickor och pojkar när det gäller kulturdeltagande. Barn och unga med utländsk bakgrund uppvisar delvis andra mönster av kulturdeltagandet. Till exempel besöker de oftare bibliotek men kan möta hinder när de vill delta i det övriga kulturlivet.

Samverkan mellan olika förvaltningar och bolag är viktig för att nå ut till fler och nya målgrupper och för att upprätthålla en god kvalitet i befintliga kultur- och fritidsverksamheter. Det är även viktigt att stadens förvaltningar och bolag samverkar för att förebygga och bekämpa diskriminerande fördomar, beteenden, språkbruk och bilder som begränsar barn och ungas tillgång till kultur, idrott och fritid.

Utifrån samordningsansvaret för verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid samverkar kulturförvaltningen med stadens stadsdelsförvaltningar för att utveckla fritidsgårdar, parklekar och kolloverksamhet i syfte att göra verksamheterna attraktivare för fler. Vikten av samverkan, inte minst med skolor och öppna fritidsverksamheter, är även tydligt formulerat i den nya kulturskoleplanen.

Delaktighet och inflytande

Mål 1 under fokusområdet gör gällande *att barn och unga ska ha delaktighet och inflytande i frågor som berör dem. Staden ska skapa former som ger barn och unga möjlighet till delaktighet och inflytande samt verka för att barn och ungas organisering tas tillvara som en del av stadens utveckling.* Kulturnämnden är en av de särskilt ansvariga nämnderna.

Delaktighet och inflytande är en bärande del i de strategier och riktlinjer som styr kulturförvaltningens verksamheter. Att barn och unga får vara delaktiga är inte bara en rättighet. Det är en förutsättning för att skapa verksamheter av hög kvalitet och relevans för dem som verksamheterna är till för. Inflytande och delaktighet i verksamheten är, exempelvis, en grundförutsättning

för att göra stadens fritidsgårdar mer attraktiva och trygga för den underrepresenterade målgruppen tjejer.

Kulturförvaltningen använder olika metoder för att inkludera barn och unga. Några exempel är medskapande aktiviteter, stöd till barn och ungas eget skapande, referensgrupper, fysiska och digitala förslagslådor, deltagarenkäter och UX-metoder (user experience) för att involvera barn och unga vid renoveringsarbete och inför skapandet av nya bibliotek. Inom ramen för samverkansuppdraget har kulturförvaltningen erbjudit omfattande kompetensutveckling för personal på fritids- och ungdomsgårdar för att ge dem verktyg som stärker barn och ungas deltagande och inflytande. Implementeringen av dessa kunskaper i verksamheterna är en viktig prioritering i det fortsatta arbetet.

Samtidigt finns det fortfarande ett stort behov att utveckla ändamålsenliga former för att ge barn och unga verkligt inflytande. Former för dialog behöver anpassas efter olika gruppers förutsättningar och behov. En särskilt stor utmaning är att inkludera och få inspel från de barn och unga som inte tar del av stadens fritidsverksamheter idag. Stadens förvaltningar och bolag behöver stärka sin samverkan för att ge alla barn och unga möjligheten att göra sina röster hörda.

Stadsarkivets synpunkter

Stadsarkivet spelar en viktig roll i att belysa stockholmarnas liv och samhällsstrukturer, både genom att sprida kunskap om historiska skeenden som påverkat samhällets utveckling och genom att skapa strukturer för bevarande av information för framtida forskning. Stadsarkivet ska fortsätta att synliggöra grupper som varit underrepresenterade genom historien, lyfta fram barnrättsperspektivet i skolmaterial och publika program och öka kunskapen om barns villkor och rättigheter genom att bidra med det historiska perspektivet.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Lennart Ploom
Stadsarkivarie
Stadsarkivet

Bilagor

1. Remiss av Handlingsplan för barnets rättigheter. Remisstid 2026-03-27